

ZDŮVODNĚNÍ A PŘÍNOS PROJEKTU DĚTSTVÍ BEZ ÚRAZŮ

■ Prevence vyjde levněji než léčení

OECD vyzvala členské státy ke zvýšení výdajů na zdravotní prevenci, která dosud činí jen 2,9% jejich celkových výdajů ve zdravotnictví. Ve svém komuniké OECD připomněla, že prevence vyjde levněji než léčení chorob a poranění. V ČR se podle statistiky výdaje na prevenci pohybují hluboko pod průměrem OECD. (tisk. zpráva ČTK)

Výzkumy z USA dokazují, že každý dolar vložený do primární prevence úrazů dětí přináší státu zisk 3 dolarů v podobě uspořené nákladů spojených s vypořádáním následků úrazů. (údaje CDC Atlanta a National Safe Kids Campaign)

■ Situace v ČR

Nejzávažnějším zdravotním rizikem dětí jsou úrazy, které jsou nejčastější příčinou jejich úmrtí. Situace v České republice je alarmující: ročně se přihodí ca 450 tisíc úrazů dětí, v nemocnici je hospitalizováno ca 10% případů, ročně přibude několik tisíc dětí trvale postižených úrazem, 300 dětí ročně na následky úrazů umírá. V evropském srovnání má Česká republika více než dvojnásobnou míru úmrtnosti dětí na úraz než vyspělé země.

Úrazy nemusí být – každému úrazu bylo možné zabránit. Úraz představuje kromě fyzické a psychické újmy i finanční výdaje na jeho léčbu a další nepřímé ztráty. Tyto výdaje s ohledem na procento výskytu úrazů nejsou bohužel nijak zanedbatelné. Ekonomické ztráty způsobené úrazem (náklady na léčbu, vyplácené pojistné a nevytvořené ekonomické hodnoty) u nás přesahují ročně 10 – 15 miliard Kč. Tyto prostředky by bylo možné vzhledem ke zbytečnosti všech úrazů vynaložit na další rozvoj zdraví celé společnosti.

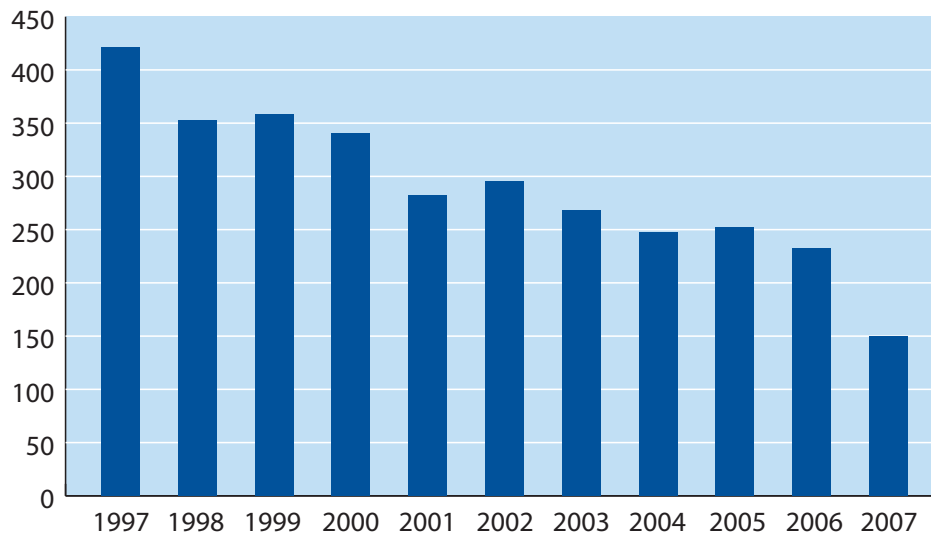
Hlavní způsob jak snížit úrazovost dětí v České republice je aktivní (kontakt s dětmi, besedy, pořady, soutěže), pasivní (úprava legislativy, změna prostředí) prevence a osvěta široké veřejnosti. Důkladnou a dlouhodobou prevencí lze výrazně snížit jak počet, tak závažnost úrazů.

Změna chování dětí a informovanost dospělých o nutnosti vytvářet bezpečné prostředí vede ke snižování počtu a závažnosti dětských úrazů. Ubude smrtelných úrazů a trvale postižených dětí, zmenší se bolest a utrpení, které úraz přináší a v neposlední řadě se sníží přímé náklady spojené s poúrazovou léčbou a péčí.

DĚTSTVÍ BEZ ÚRAZŮ

SMRTELNOST DĚTSKÝCH ÚRAZŮ

Počet úmrtí způsobených úrazy a otravami v kategorii 0 – 19 let

Rok	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Počet zemřelých	421	353	358	340	282	295	268	247	252	232	150

Zdroj: ÚZIS MZ ČR 2007 a ČSÚ, úmrtí na vnější příčiny s vyloučením útoků a sebevražd

Počet smrtelných úrazů dětí poklesl za dobu fungování projektu Děťství bez úrazů vzhledem k roku 1997 o **64,4%.**

DĚŤSTVÍ BEZ ÚRAZŮ

PŘÍNOS PROJEKTU DĚTSTVÍ BEZ ÚRAZŮ

Projekt Děťství bez úrazů uskutečňuje od roku 1997 díky rozhodující podpoře partnerů projektu řadu programů k ochraně dětí před úrazy. Během této doby se podařila řada významných úspěchů:

- do preventivních aktivit se zapojilo přes 250 domů dětí a mládeže, 2800 základních a mateřských škol z celé ČR,
- každý rok projekt zasáhne přímo ca 350 tisíc dětí a ca 1 mil. dětí a dospělých prostřednictvím TV pořadů a dokumentů uváděných Českou televizí,
- sledovanost výukových televizních pořadů se pohybuje kolem 60% cílové dětské populace (5 – 15 let), díky reprízám a používání pořadů ve výuce je ještě vyšší,
- ohlasy dětí i dospělých na pořady, výukové materiály i zvolené metody aktivní primární prevence dětí před úrazy používané ve školách a při pořádání dětských dnů bez úrazů jsou velice příznivé a zájem o ně každoročně roste.
- Ministerstvo zdravotnictví ČR ohodnotilo v roce 2005 projekt Děťství bez úrazů jako projekt s vynikajícím splněním,
- regionální partneři projektu Děťství bez úrazů hodnotí vysoce úroveň a komplexnost projektu a zvyšuje se poptávka po spolupráci,
- informovanost dospělých i díky vyššímu zájmu médií o problematiku úrazů dětí se každoročně výrazně zlepšuje,
- zvýšilo se používání cyklistických přileb, autosedaček a zádržných systémů a dalších ochranných pomůcek pro domov mezi dětmi a rodiči,
- **o 64,4% se snížil počet úmrtí dětí na úrazy – z 421 úmrtí v roce 1997 na 150 v roce 2007.**

Tohoto pozitivního působení bylo dosaženo jedině díky dlouhodobé podpoře VZP ČR a dalších partnerů projektu. Vzhledem k další generaci rodičů a dětí je zapotřebí v tomto úsilí i nadále pokračovat a preventivní činnosti rozšířit i do dalších míst v České republice.

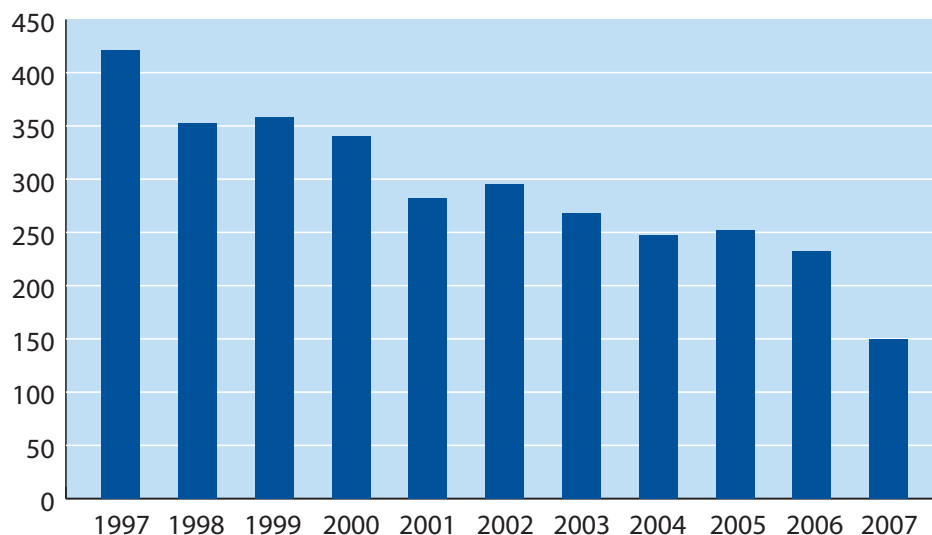

DĚTSTVÍ BEZ ÚRAZŮ

Projekt Dětství bez úrazů - „Úraz není náhoda“ rozvíjí své aktivity ve spolupráci s partnery projektu již několik let. Za tuto dobu se uskutečnila celá řada preventivních programů a aktivit pro děti i dospělé. Současně také poklesl počet úmrtí dětí ve věku 0 – 19 let v důsledku úrazu o 64,4 %.

Popáleniny, opaření, poleptání, otravy, tonutí, pády, stejně jako úrazy v dopravě a při sportu měly ročně na svědomí ca 200 – 350 mrtvých dětí a zanechají zhruba desetkrát tolik trvalých postižení. Přitom úrazům se dá účinně předcházet, jsou zbytečné a být nemusí. Každý úraz má svou příčinu. Děti můžeme naučit vyhýbat se rizikovým situacím a vytvořit pro ně bezpečné prostředí všude tam, kde se pohybují.

Cílem nestátního a neziskového projektu „Úraz není náhoda“ je trvale snížit počet smrtelných a nejzávažnějších dětských úrazů v České republice.

Úmrtí dětí 0 – 19 let na úrazy v letech 1997 – 2007

Podle údajů Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS) a ČSÚ ve srovnání s rokem 1997, kdy na následky úrazů v ČR zemřelo 421 dětí a mladých lidí do devatenácti let, v roce 2007 **počet úmrtí výrazně poklesl** – na 150 obětí (viz graf). Za poklesem počtu zemřelých dětí na následky úrazů v České republice stojí nejen preventivní aktivity všech, kteří se na tomto poli angažují, ale také práce záchranářů, lékařů, pedagogů, novinářů i zodpovědných rodičů.

V tomto trendu poklesu smrtelných úrazů u dětí bychom rádi pokračovali i v budoucnu propojením aktivní a pasivní prevence dětských úrazů.

V Praze dne 26.2.2009